

Afrapportering over etablering af prøvefelt i strandeng ødelagt af tilført erosionsmateriale

Det var let at erkende den oprindelige jordbund. Det pålejrede materiale adskilte sig tydeligt fra den sandblandede organiske jordbund, som er det oprindelige udgangspunkt. Det pålejrede materiale var enten ler/silt, sand eller grus, og fordelte sig efter afstanden til erosionens opgav, som forventeligt med det letteste materiale deponeret fjernest. Se foto 3-5. Finn Hansen samt ejerne deltog i planlægningen af afgravningen.

Finn Hansens billeder fra juni 1987, se eksempel på foto 1, indeholdt megen værdifuld information, da de kunne bekræfte, at den antagede dybde til den oprindelige jordbund var korrekt. Ved udgravning til det formodede oprindelige niveau stemte tilsynkomsten af sten således helt overens med Finn Hansens billeder. Se foto 1 og 2.

Der var heldigvis endnu en ganske tynd rand af upåvirket strandengsvegetation tættest ved kysten. Her fandtes endnu Leverurt, Melet kodriver m.fl., mens de fuldstændigt manglede på resten af arealet, ligesom en lang række af de andre sjældne arter registreret i 1987, herunder en række arter af star, se Finn Hansens strandengsrapport fra 1987. Det resterende areal var nu langt mindre fugtighedspræget end tidligere, hvilket artsfattige områder med Strand-svingel og Bjerg-rørhvene vidnede om. Derudover dominerede Tagrør også et område med et tykt lag deponeret materiale, men med stadig vandbevægelse der opretholdt fugtigheden.

Med baggrund i Finn Hansens fotoer samt udgravningen var det tydeligt at se, at flere rock-pools var fyldt næsten helt op med materiale, hvilket også gjaldt de kildevældsbedingede små vandløb, som ellers tidligere var værdifulde i kraft af den fugtighedsgradient, der skabes på deres kanter.

Lodsejerne er meget interesserede i naturen på deres matrikel og for afgravningsprojektet, som de vil være med til at følge fremover.

Alt afhængig af resultaterne er de nuværende planer, at man måske, ved et vellykket resultat, kan søge fondsminder til at få overjorden gravet af med en lille rendegraver eller lignende, som man kan forestille sig kan sejles ind. Jorden vil i så fald skulle graves af fra kysten og mod land og efterlades i en vold. Man kan eventuelt forestille sig, at det kan efterlades som en form for dæmning, der kan modvirke senere erosionshændelser. I samme forbindelse vil det være nødvendigt også at etablere en dyrkningsfri bræmme på den oven for liggende mark. Ved fremtidige lignende erosionshændelser vil den sidste del af strandengen med oprindelig vegetation således blive ødelagt, da der nu er langt mindre mulighed for at optage nedskyllet materiale, da flere rock-pools og kildevældsrender nu er fyldt op med sediment, og dermed ikke kan virke som sedimentfælder længere. Herved man må antage, at sediment vil blive pålejret helt ud til randen af strandengen.

Foto 1: Området hvor afgravningsfeltet blev placeret. Juni 1987.

Foto 2: Afgravningsfeltet efter afskrælning af jorden. August 2016. Der ses, efter afgravningen, overensstemmelse mellem stenenes grad af frigjorthed fra jorden mellem de to

fotograferingstidspunkter. Sten 1 og 2 var helt dækkede af jord inden afskrælingen blev påbegyndt.

Nedenfor ses tre jordprofiler visende tykkelsen af det pålejrede lag:

Foto 3: Jordprofil ude tættest ved kysten. Ca. 15 cm fint materiale af ler/silt er deponeret oven på den oprindelige jordbund. De artsrige plantesamfund er helt forsvundet.

Foto 4: Jordprofil mellem skrænt og kyst. Ca. 15 cm grovere materiale bestående af sand og grus er aflejret oven på den oprindelige jordbund. De artsrige plantesamfund er helt forsvundet.

Foto 5: Jordprofil tættere på skrænten. Her ses ca. 20 cm overvejende grus aflejret oven på den oprindelige jordbund. De artsrige plantesamfund er helt forsvundet.

Det var desværre ikke muligt at transportere det afgravede materiale ud i havet som aftalt, og det blev derfor deponeret i randen af strandengen, lige uden for det areal der på udgravningstidspunktet var beskyttet af nbl. § 3. Se foto 6 nedenfor.

Foto 6: Vold dannet af afgravet jord fra prøvefeltet.

Foto 7: Oversigtsfoto over prøvefeltet. Prøvefeltet ser mindre ud end det reelt er, og det går desuden rundt om stenen. Der blev desuden lavet flere mindre prøveafgravninger andre steder i strandengen.

Intet tyder på, at vegetationen vil kunne reetablere sig med tiden efter en mangeårig udvaskning eller udpining ved afgræsning. Derfor er afgravning nødvendig, og forsøget vil vise, om de trængte rester af den artsrige vegetation kan indtage de afgravede områder. Den jordbund som erosionen har medført er langt mindre fugtig, end det der er krævet for at danne grobund for genskabelse af det artsrige plantesamfund. Jordens indhold af sand og grus er desuden langt fra det oprindelige udgangspunkt, og landbrugsjordens indhold af fosfor skyldes som bekendt heller ikke ud, og vil derfor til stadighed virke hæmmende på udviklingen af et plantesamfund, der kræver næringsfattige forhold.